

Il-Proċess ta' Digitizzazzjoni fil-Biblijoteka Nazzjonali

Fil-Biblijoteka Nazzjonali nsibu bosta dokumenti li, jew huma fragli hafna, bħal ngħidu aħna gazzetti tas-seklu 19, jew li huma ta' valur imprezzabbli, bħal ngħidu aħna, il-ktieb ta' Nostradamus jew dokumenti oħra ta' importanza storika kbira. Biex dawn il-pubblikazzjonijiet ikunu protetti u mħarsa, fil-Biblijoteka Nazzjonali beda jithaddem il-proċess ta' digitizzazzjoni. F'dan il-proċess jittiehed ritratt tad-dokument, isirli l-editjar u l-katalogar meħtieġ, u wara jittella' online ħalli jkun aċċessibbli għal riċerkaturi mid-dinja kollha. Il-proċess ta' digitizzazzjoni mistenni jibqa' sejjer għal snin twal, ħalli xi darba, kull dokument ta' valur fil-Biblijoteka Nazzjonali jkollu l-kopja digitali tiegħu li tassigura li jkun jista' jibqa' jitgawda għal sekli twal oħra. Dan huwa l-indirizz elettroniku biex tara x'dokumenti ttellgħu fis-sit tal-Biblijoteka: <http://www.digivault.maltalibraries.gov.mt/>

GĦALIEX?

JEDD L-ILSIEN MALTI
 Għaliex tarmih l-ilsien li tatek ommok,
 U titef għaqlek wara lsien barrani?
 Maltija kienet l-ewwel kelma f'fommok,
 U bil-Malti tkellimt tifel daħkani.

U kiber miegħek dak l-ilsien ewlieni,
 U gmielu ntiseg mal-grajjiet ta' ħajtek:
 Bih fissirt qalbek meta sfajtli hieni,
 Bih fissirt għommtok meta mbikki rajtek.

Għaliex immela tiċhad, Malti ħija,
 Lil dan l-ilsien li bih int Malti sewwa?
 F'obb, jekk jiswewlek, l-ilsna barranija,
 Izda le tbarri lil min hu ta' gewwa.

Dun Karm

ID-DIPARTIMENT TAT-TMEXXIJA TAL-KURRIKULU (IT-TAQSIMA TAL-MALTI)

u

L-BIBLIJOTEKA NAZZJONALI TA' MALTA

MIXJET IL-MALTI

Minn Caxaro sa Aquilina

Flarsa lejn uħud mix-xogħlijiet u l-persunaġġi ewlenin li ħadmu għall-iżvilupp tal-Malti tul is-sekli.

ŻJARA EDUKATTIVA FIL-BIBLIJOTEKA NAZZJONALI
20 - 25 ta' April 2017

KTEJJEB TA' TAHRIG

L-Isem: _____ Il-Klassi: _____

Il-Biblijoteka Nazzjonali

Il-bini tal-Biblijoteka Nazzjonali jinsab f' Misraħ ir-Repubblika jew, kif inhi magħrufa ma' ħafna Maltin, Pjazza Regina. Bdiet tinbena fl-1776 taħt il-Gran Mastru De Rohan minħabba li

l-post fejn kienu jinżammu l-kotba u dokumenti oħra fil-Belt ma kienx kbir biżżejjed għall-ammont ta' kotba li kien hemm. Il-binja tlestiet fl-1796 u hija l-aħħar waħda tal-Kavallieri f'pajjiżna.

Il-fundatur tal-Biblijoteka kien il-Balliju Guerin de Tencin li fl-1766 ħalla kollezzjoni ta' kotba li kienet tlaħħaq id-9600 volum. Biex il-kollezzjonijiet tpogġew kollha fil-bini l-gdid għaddew is-snin, u kien biss fl-1812 (fi żmien l-Ingliżi) li l-Biblijoteka nfetħet uffiċjalment. Bil-liġi żewġ kopji ta' kull pubblikazzjoni stampata f'Malta jridu jingħataw lill-Biblijoteka Nazzjonali.

41. Ġuzè Ellul Mercer - *Leli ta' Ħaż-Żgħir* (1938)

Dan ir-rumanz psikologiku, l-ewwel wieħed tal-generu tiegħu fil-letteratura Maltija, jitqies bħala l-kapulavur letterarju ta' Ellul Mercer. Fih l-awtur iħares lejn l-injoranza bħala dik li twassal għall-isfruttament.

Dan ir-rumanz jista' jitqies ukoll bħala kritika lis-soċjetà Maltija ta' qabel it-Tieni Gwerra Dinjija. Kif jidher dan mill-pagna li fiha hu miftuħ il-ktieb?

42. Pietru Pawl Saydon *Il-Bibbja* (ippubblikata mis-Soċjetà tal-MUSEUM) - 1977, 1982, 1990

Saydon ittraduċa l-Bibbja għall-Malti mill-original (il-Lhudi, l-Aramajk u l-Grieg). Dan seta' jagħmlu għax kien studjuż kbir tal-ilsna Semitiċi.

43. Joseph Aquilina

Maltese-English Dictionary (2 volumi - 1987, 1990)

Fl-1987 ħareġ id-dizzjunarju kapulavur tal-Prof. Aquilina li għadna nqisuh l-aqwa wieħed bi lsienna sal-lum.

Ikteb **S** ħdejn il-verbi li huma Semitiċi.

Ikteb **I** ħdejn il-verbi li ġejjin mill-Ingliż.

faħħar iffajlja fakkar fajjar

Ara sew paga 299 tad-Dizzjunarju u ċčekkja t-twegiba tiegħek!

37. Antonio Cremona - *Il-Fidwa tal-Bdiewa* (1936)

Dan id-dramm huwa meqjus bħala l-aqwa biċċa xogħol letterarju ta' Cremona.

Dan id-dramm huwa ambjentat fis-seklu 15 fi
żmien il-ħakma ta' _____ meta
pajjiżna kien taħt is-saltna ta' _____.

38. Antonio Cremona

Mikiel Anton Vassalli u Żminijietu (1937)

Fost il-bijografiji bil-Malti li kiteb Cremona, *Mikiel Anton Vassalli u Żminijietu* hija l-ewwel waħda, l-aktar dokumentata u forsi l-aktar waħda importanti. Kienet dehret biċċa biċċa f'*Il-Malti* bejn l-1932 u l-1937.

39. Dun Karm Psaila - *Il-Jien u Lil Hinn Minnu* (1938)

Miktuba fl-1938. Hi meqjusa bħala x-xogħol ewlieni tal-poeta nazzjonali u tal-letteratura Maltija.

Dun Karm jiddeskrivi din il-poema bħala għanja

_____, _____ u _____

40. Ġużè Aquilina - *Taħt Tliet Saltniet* (1938)

L-istorja tar-rumanz hija dwar l-imħabba ta' bejn iben baronessa u tfajla bidwija bi sfond storiku ta' dak li kien qed jiġri fi żmien il-Kavallieri, il-Franciżi u l-Ingliżi.

1. Pietru Caxaro - *Il-Kantilena* (c. 1450)

Il-Kantilena hija l-ewwel kitba li għandna bil-Malti u għandha l-forma ta' poeziya. Kitibha Pietru Caxaro fis-seklu ħmistax u għalhekk miktuba b'Malti Medjevali.

Il-Kantilena – Pietru Caxaro

*Xidew il-qada, ja ġireni, tale nħadditkom,
Ma nsab fil-weri u la nsab f'għomorkom
Qalb m'għandha ħakem, sultan u le mula
Bir imghammij irmietni, b'turgien muħsula,
Fejn, ħajran għall-għarqa, ninzel f'tiraġ minzeli
Nitla' u narga' ninzel dejjem f'baħar il-għali.
Waqqhet hi, imrammti, l'ili żmien nibni,
Ma ħtatlix mgħallmin, 'mma qatgħili tafal merħi;
Fejn tmajt insib il-ġebel sibt tafal merħi;
Waqqhet hi, imrammti.
Waqqhet hi, imrammti; niżżlet hi s-sisien;
Ma ħtatlix l-imghallmin, 'mma qatgħetli l-ġebel;
Fejn tmajt insib il-ġebel sibt tafal merħi
Waqqhet hi, mrammti, l'ili żmien nibni.
U hekk waqqhet hi, imrammti! U erga' ibniha!
Biddillha inti l-imkjen illi jewtiha.
Min ibiddel l-imkjen ibiddel il-vintura;
Għaliex l-iradi għal kull xjiber sura:
Hemm art bajda, u hemm art sewda u ħamra.
Aqtar minn hedawn hemm trid minnha tmarra.*

2. Hieronymus Megiser - Propugnaculum Europae (1610)

Din hi x'aktarx l-eqdem lista ta' kliem bil-Malti ppubblikata. Hieronymus Megiser kien vjaġġatur Ġermaniz li żar Malta fl-1588 u tant interessatu li kiteb ktieb dwarha. Fih hallielna lista ta' 121 kelma bil-pronunzja kif ħassha hu. Il-ktieb li fih dehret il-lista ħareġ għall-ewwel darba fl-1606. L-edizzjoni għall-wiri hija tal-1610.

der Insul Malta.		II
Toffia	Apffel/	
Lancias	Birn/	
Sigura	Baum/	
Veheb	Gold/	
Ofeda	Silber/	
Flus	Gelde/	
Sarbon	Schuch/	
Chtieb	Buch/	
Tar	Haus/	
Sotta	Bett/	
Eiamorro	Geben/	
Cul	Essen/	
Niffitop	Trinken/	
Camer	Mon/	
Belt	Statt/	
Nerquo	Reitten/	

Ħares lejn il-kolonna tal-lemin u sib il-kelma Ġermaniża 'Gold' (Gold). Iktibha kif qalibha Megiser u kif niktbuha bil-Malti tal-lum.

33. Juann Mamo

Uljed in-Nanna Venut fl-Amerika (1930)

Inkiteb bl-iskop li jagħti stampa tal-qagħda soċjali tal-gzejjer Maltin ta' żmienu.

34. Lehen il-Malti

Ir-rivista tal-Għaqda tal-Malti - Università (1931)

Fl-ewwel paragrafu tal-editorjali tal-ħarġa numru 4 jingħataw żewġ raġunijiet għaliex għandu jkollna ortografija waħda. Dawn huma:

1. _____ ta' min jkteb bil-Malti.
2. tiżdied ukoll _____ il-Ġens Malti.

35. Dun Karm Psaila - L-Oqbra (1936)

Dun Karm ittraduċa l-poeżija *L-Oqbra*, waħda mill-isbaħ poeżiji bit-Taljan, għal Malti tajjeb u mirqum. Huwa għamel dan biex juri l-qawwa u l-espressività tal-Malti u biex jipprova li bi lsienna tista' tfisser ħsibijiet għolja u raffinati.

L-edizzjoni tal-1936 kienet stampata fl-_____ u kienet tinbiegħ _____.

36. Ġużè Aquilina / Pietru Pawl Saydon

Ward ta' Qari Malti (1936)

L-ewwel antologija rappreżentattiva u sistematika tal-letteratura Maltija ppubblikata fl-1936.

29. *L-Evanggelju Mqaddes* - San Mattew (1895/1914)

Fl-1895 Muscat Azzopardi, bil-kunsens tal-Isqof u bil-barka tal-Papa, qaleb għall-Malti l-Vangelu ta' San Mattew.

It-tifsir kollu li nsibu f'dan *L-Imqaddes*

Evanggelju hu tal-_____

u ta' xi _____ oħra.

30. Antonio Cremona - *Tagħrif fuq il-Kitba Maltija* (1924)

Bis-saħħa ta' dan il-manwal intemm it-taħwid fil-kitba tal-Malti u tfassal alfabet li għadu jgħodd sal-lum.

F'pagna 3, Cremona jagħti l-lista tal-konsonanti tal-alfabet Malti. X'tinnota fl-ordni tal-aħħar żewġ konsonanti mqabbel ma' tal-lum?

31. *Il-Malti*

Ir-rivista tal-Għaqda tal-Kittieba tal-Malti (1925)

Aqra sew l-ewwel paragrafu tal-editorjali u kompli dawn is-sentenzi.

Il-Malti kien joħroġ kull _____

Il-Malti kien joħroġ biex ixerred _____

32. E.B. Vella - *Ġabra ta' Ward* (1930)

Fit-tletinijiet, ippublika sensiela ta' kotba ta' qari għal kull sena tal-iskejjel primarji, bl-isem *Ġabra ta' Ward*. Din is-sensiela damet tintuża fl-iskejjel sas-snin sittin tas-seklu l-ieħor.

3. Giovanni Francesco Bonamico

Mejju Ġie bil-Ward u ż-Żahar (c. 1672)

Għal ħafna snin din kienet meqjusa bħala l-eqdem poeżija bil-Malti.

Innota sew il-manuskritt ta' De Soldanis u kompli t-tieni strofa ta' *Mejju Ġie bil-Ward u ż-Żahar*.
Ikteb bil-Malti tal-lum.

Tar is-_____ minn wiċċ is-sema

Sa fl-igbiel nibtet il-_____

Reggħet tgħanni kull _____

U fil-_____ kull tirtema.

Ir-rima ta' din il-poeżija antika hi:

☐ mqabbza (a-b-ċ-b)	☐ alternata (a-b-a-b)
☐ mbewsa (a-b-b-ċ)	☐ magħluqa (a-b-b-a)
☐ ħielsa	

4. Ġan Frangisk Agius De Soldanis

Della Lingua Punica (1750)

De Soldanis stampa din il-grammatika f'Ruma u kitibha bit-Taljan.

F'pagna 112, De Soldanis jagħti l-ismijiet ta' bliet bit-Taljan fuq ix-xellug u bil-Malti fuq il-lemin. Kif jagħtihom bil-Malti tal-lum l-ismijiet *Cospicua* u *Pinto*?

5. Ġan Piet Franġisk Agius De Soldanis

Apoftegmi e Proverbii Maltesi (c. 1750)

Ġabra fiha 387 qawl. De Soldanis kien l-ewwel studjuż li ġabar dawn is-sentenzi qosra mimlijin għerf missirijietna.

Il-qawl Malti llum jgħid: ***Naħqa ta' ħmar qatt ma telgħet is-sema.***

Kif kien dan il-qawl fi żmien De Soldanis? Iktbu bil-Malti tal-lum.

6. Dun Franġisk Wizzino - *It-Tagħlim Nisrani (1752)*

Probabbilment dan kien l-ewwel ktieb religjuż miktub bil-Malti għall-Maltin. Il-ktieb hu mibni fuq mistoqsijiet u twegibiet li jgħinu lin-Nisrani jgħix ħajja tajba.

F'pagna 110 nsibu l-aħħar domanda u risposta li għandhom x'jaqsmu mat-Tagħlim tal-Qrar. Xi twegiba jagħti għall-mistoqsija:

Meta tagħmilha t-tewba tal-konfessur?

Agħti kelma oħra għal ***tewba.***

It-twegiba tinsab fil-verżjoni bit-Taljan li jagħti Wizzino!

24. Giuseppe Folliero De Luna

Elvira jew Imħabba ta' Tirann (1863)

Dan huwa l-ewwel rumanz bil-Malti ppubblikat li nafu bih.

25. Anton Manwel Caruana - *Ineż Farruġ (1889)*

Wieħed mir-rumanzi storiċi-romantiċi ewlenin bil-Malti. Inkiteb fl-1889 bi grajja ta' Malta fi żmien is-seklu ħmistax.

26. Ġużè Muscat Azzopardi - *Nazju Ellul (1909)*

Muscat Azzopardi spikka bħala rumanzier. *Nazju Ellul* huwa l-aħħar wieħed mir-rumanzi storiċi tiegħu u nkiteb fl-1909.

X'kariga kellu l-Ispiżjar Slaw Gatt li jidher f'pagna 57?

27. *Il-Ħabib* - ġurnal (1912)

Ġurnal bil-Malti li kien joħroġ kull nhar ta' Ħamis bl-ewwel ħarġa tkun fl-1 ta' Frar, 1912. L-editur tiegħu kien Ġużè Muscat Azzopardi.

28. *Kotba tal-Mogħdija taż-Żmien Nru 140 (1914)*

Fis-sena 1914 is-Sur Alfons Marija Galea, ippubblika ħmistax-il poezija ta' Dun Karm fil-ktejjeb *L-Ewwel Ward* jew *Ġemgħa ta' Poezijiet li Ktibt bil-Malti.*

Il-kelma *Poezijiet* li tidher fit-titlu hija mibnija mill-kelma

Rumanza *poezija* u ż-żieda fl-aħħar *ijiet*. Is-suffiss *ijiet*

huwa: Semitiku

Rumanz

Ingliz

20. Luigi Rosato - Katarina (1847)

Luigi Rosato hu magħruf l-aktar bħala dramaturgu (kittieb tal-palk). Hu kien l-ewwel wieħed li uza l-Malti fil-kitba tad-drammi.

L-ewwel taqsima tad-dramm hija ambjentata

fit-_____, waqt li t-tieni taqsma hija ambjentata fl-_____.

21. Paolo Pullicino - Tagħlim il-Qari Malti Miktub għat-Tfal tal-Iskejjel (1852)

Il-Kanonku Paolo Pullicino kien Spettur tal-Iskejjel Primarji bejn l-1850 u l-1880. Hu stinka biex igib aktar dixxiplina fl-iskejjel u jtejjeb il-livell tat-tagħlim.

22. Ġan Anton Vassallo

Poesie Maltesi ad Uso delle Scuole Primarie (1853)

L-għan ta' din il-gabra kien li tgħin lit-tfal jipperfezzjonaw fil-qari bil-Malti u fl-istess ħin tigbidhom aktar lejn ilsien art twelidhom.

L-epika *Il-Ġifen Tork* hija magħmula minn 116-il

_____ (quddiemek qed tara l-ewwel tlieta minnhom) u l-versi huma _____.

23. Ġan Anton Vassallo

Frejjeff u Ċajt bil-Malti (1863)

Vassallo jinqeda bil-poezija biex joħloq aspetti morali u jgħallhem. Il-poezija tiegħu forma ta' ħrafa li xi drabi

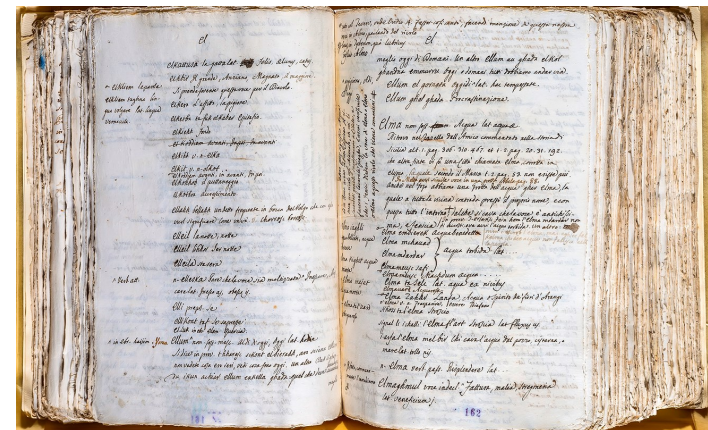
7. Ġan Piet Franġisk Agius De Soldanis

Damma ta' Kliem Kartaginiż Imxerred fil-Fomm tal-Maltin u l-Għawdxin (mibdi c. 1750 - mitmum c. 1766)

F'pagna 167 De Soldanis jagħti d-diminuttiv ta' flixxun li illum m'għadniex nużawh. Iktbu fil-kaxxa t'hawn taħt bil-Malti tal-lum.

Iktar 'l isfel fl-istess pagna jagħti wkoll eżempju ta' żewġ tipi ta' flixxen. Dawn huma (iktibhom bil-Malti tal-lum):

8. Dun Feliċ Demarco - *Żwieg la Maltija* (1760)

Żwieg la Maltija hi l-ewwel qarcilla miktuba għall-karnival.

Kompli din l-istrofa mill-**Qarcilla** ta' Dun Feliċ Demarco tal-1760. Jekk trid għandek l-original biex 'tghinek'.

Ukoll tagħmillu patt

illi l-għarusa hija t_____

u minn wara ftit hotbija,

widnejha naqra qsar

jixbhu lil tal-_____

u ħalqha nitfa kbir

geddumha bħal tal-ħanzir

Imneħirha daqs l-Imdina

li f'wicċha jagħmlilha żina.

uehil tħamillu par illi ilkenya hie **seunin**
umincura jira lorbta **l'indina** saun tjo jcuuk
el tal **ħmar** u haka nija ilko u għedunha phet
tal **ħarpi**. Imneħirha daqs l'indina **ħi juccia** tħam
lila žira.

17. Ġan Anton Vassallo - *Għall-Kitarra* (1851)

F'dan il-ktejjeb dehret il-poeżija *Tifħira lil Malta* li tkantat bħala innu nazzjonali fl-ewwel nofs tas-seklu għoxrin.

Għal ħafna snin *Tifħira lil Malta* ta' Ġan Anton Vassallo kienet titkanta bħala l-innu nazzjonali. Kompli t-tieni strofa bl-ortografija ta' Vassallo:

Inti turi lil barrani

Tieba, ghana, g'miel u _____ ;

Donnu is-sema meta halkech

Kal-il hena irrid em _____ .

Ir-rima f'din l-istrofa hija _____ .

18. Francesco Vella - *Dizionario Portatile* (1843)

Vella ħareg dan id-dizzjunarju għax kien jemmen li mingħajr kotba tal-grammatika u dizzjunarji l-Malti miktub qatt ma seta' jimxi 'l quddiem.

19. Il-*Giaħan* - gurnal (1846)

Fil-poeżija _____

naqraw dwar drawwa

marbuta mal-ewwel

tas-sena li kellhom

il-Maltin: dik li jduru

b'kaxxetta għall-flus.

13. Ludovik Mifsud Tommasi - *Il-Kurunelli* (1835)

Ludovik Mifsud Tommasi (1795-1879) kien qassis, edukatur u poeta. Beda jistampa l-kurunelli u talb ieħor bil-Malti mis-sena 1835 'il quddiem. Il-kurunelli kienu talbiet miktuba forma ta' poeżija, maħsubin bħala tifħir lil xi qaddis u kienu jitqassmu f'fuljetti fil-festi.

14. *L-Arlekin jew Kawlata Ingliza u Maltija*

Wieħed mill-ewwel ġurnali Maltin (1838)

Tnejn mill-ewwel poeżiji stampati bil-Malti, *L-Imħabba u Fantasija* u *Sunett* dehru f'dan il-ġurnal.

15. *Bertoldu* - ġurnal (1839 - 1861)

Dan kien wieħed mill-ewwel ġurnali bil-Malti li bdew joħroġu wara l-għoti tal-libertà tal-istampa. Kien jieħu ħsiebu Dun Ġużep Zammit, magħruf ukoll bħala 'Brighella', mill-isem tal-ġurnal bit-Taljan li kien joħroġ fl-istess żmien.

L-ewwel ħarġa tal-ġurnal *Bertoldu* ħarget nhar

il- , 24 ta' 1839 u

l-prezz tagħha kien

16. *Il Filologo Maltese* - ġurnal (1841)

Il Filologo Maltese kien ġurnal maħruġ minn Dun Salvatore Cumbo ddedikat għall-istudju tal-Malti.

Din hija silta oħra mill-Qarçilla ta' Dun Felic Demarco

...ukoll gorboġ u gallinar

biex jistrieħu f'nofsinhar;

u sodda ta' żewġ xorok

biex ma jsibux x'jieħdu xħin jigu t-Torok

u tagħtih żewġ imtierah

il-wieħed bla suf u l-ieħor fieragħ...

Din is-silta fiha:

rima mqabbża

rima mbewsu

rima ħielsa

9. Mikiel Anton Vassalli

Ktieb il-Kliem Malti - il-Lexicon (1796)

Ktieb il-Kliem Malti (jew il-Lexicon) huwa l-ewwel dizzjunarju stampat bil-Malti.

It-tielet kelma f'pagna 624 tal-*Lexicon* ta' Vassalli hi

UAHAR. X'hoos taħseb li tirrappreżenta l-ewwel ittra tal-kelma?

Kif kien jissejjaħ bil-Malti x-xahar ta' Settembru dak iż-żmien? Iktbu bil-Malti tal-lum.

_____ is - _____

10. Francesco Vella - *Ktieb il-Qari* (1824)

Probabbilment dan huwa l-ewwel ktieb stampat kollu bil-Malti.

F'pagna 6, Vella jagħti erba' stampi ta' żewġ ogġetti u żewġ animali. Ikteb bil-Malti tal-lum iż-żewġ animali u ż-żewġ ogġetti.

Fin-naħa t'isfel ta' pagna 6, Vella jagħti s-sitt vokali fl-ilsien Malti. Iktibhom kif qed tarahom.

11. Mikiel Anton Vassalli

Grammatica della Lingua Maltese (1827)

Din hi t-tieni grammatika ta' Vassalli u kienet aktar aċċessibbli għall-pubbliku għax stampaha bit-Taljan

F'pagna 102, Vassalli jitkellem fuq **Numero Duale**. Fil-grammatika llum dan jissejjaħ:

L-Għ _____ I _____

X'inhu n-*numero duale* ta' dawn il-kelmiet:

Flageb

Difer

Minfes

12. Mikiel Anton Vassalli

Motti, Aforismi e Proverbi Maltesi (1828)

Ikteb bil-Malti tal-lum, il-qawl numru 161 li jagħti Vassalli.

X'tifhem bih dan il-qawl?

